

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Finansdepartementet

Yttrande över Tillfällig skatt på vissa elproducenters överintäkter (Promemoria)

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

Promemorian innehåller förslag till införandet av en tillfällig skatt på vissa elproducenters övervinster som motsvarar reglerna om ett tak för marknadsintäkter enligt EU-förordningen.¹ De nya bestämmelserna införs genom en ny tillfällig lag samt ändringar i Skatteförfarandelagen (2011:1244) och föreslås träda i kraft den 1 mars 2023.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

Det anges i promemorian att Rysslands invasion av Ukraina och agerande på energimarknaden har kraftigt ändrat förutsättningarna för den europeiska energimarknaden. Europeiska hushåll och företag står nu inför en vinter med mycket högre energipriser än normalt. Vidare anges att det inom EU har beslutats om flera åtgärder för att bemöta de höga energipriserna. Rådet enades den 30 september 2022 om en rad förslag som införs genom förordningen (EU) 2022/1854 av den 6 oktober 2022 om en krisintervention för att komma till rätta med de höga energipriserna. En av åtgärderna i EU-förordningen gäller en tillfällig skatt på vissa elproducenters övervinster som motsvarar reglerna om ett tak för marknadsintäkter.

Det anges att syftet med förslaget är att införa kompletterande bestämmelser till rådets förordning om en krisintervention i den del som rör intäktstaket. Förslagsställaren bedömer att kompletterande bestämmelser i svensk lagstiftning är nödvändiga för att intäktstaket ska kunna tillämpas i Sverige.

Regelrådet finner redovisningen av bakgrund och syfte godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

Förslagsställaren anger att det i EU förordningen om en krisintervention finns ett antal valmöjligheter för hur intäktstaket ska tillämpas. I dessa har avvägningar gjorts mellan

¹ (EU) 2022/1854 av den 6 oktober 2022 om en krisintervention för att komma till rätta med de höga energipriserna.

verkningsfullhet, dvs. möjligheten för staten att beskatta elproducenternas överintäkter, och att begränsa förslaget administrativa börda för berörda aktörer. Förslagsställaren redogör utförligt för sina överväganden i avsnitt 3.5–3.8. Det anges bland annat, beträffande intäktstakets nivå, att enligt artikel 6.1 i rådets förordning ska marknadsintäkter från elproduktion från vissa källor begränsas till högst 180 euro per megawattimme producerad el.

Vidare anges att intäktstaket är avsett att primärt träffa de kraftslag som normalt sett inte är prissättande på elmarknaden, s.k. inframarginell produktion. Även om sådana producenters driftskostnader i många fall kan vara mycket låga bör inte en alltför låg nivå väljas för intäktstaket. Förmågan hos de producenter på vilka intäktstaket tillämpas, inbegripet producenter av förnybar energi, att täcka sina investerings- och driftskostnader bör inte äventyras. Med hänsyn till detta och till försörjningstryggheten föreslås skatten utformas så att endast intäkter över 180 euro per megawattimme kan ingå i beskattningsunderlaget. Gränsen för intäktstaket bör dock uttryckas i svenska kronor. Förslagsställaren bedömer vidare att det är lämpligt, inte minst av administrativa skäl, att gränsen inte förändras under den period intäktstaket ska tillämpas. Omräkningen bör därför göras med en växelkurs för hela tillämpningsperioden och med den kurs som gäller enligt 1 kap. 16 § lagen (1994:1776) om skatt på energi, vilket för 2023 innebär att 180 euro motsvarar 1 957 kronor. Detta belopp föreslås användas i den nya lagen om skatt på överintäkter från el.

Regelrådet finner redovisningen av alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

Det anges i promemorian att förslaget bygger på en åtgärd enligt en EU-förordning och det bedöms också vara förenligt med EU-rätten i övrigt. Som framgår ovan bedöms tillämpning av intäktstaket kräva kompletterande bestämmelser i svensk lagstiftning. Genom förslaget införs sådan lagstiftning.

Regelrådet finner redovisningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

Det anges i promemorian att rådets förordning² trädde i kraft den 8 oktober 2022. Bestämmelserna om ett obligatoriskt tak för marknadsintäkter (artikel 6–8) ska tillämpas fr.o.m. den 1 december 2022. Det är därför angeläget med ett tidigt ikraftträdande. Förslagsställaren anger vidare att innan lagen om skatt på överintäkter på el och ändringarna i skatteförfarandelagen kan träda i kraft måste förslagen remitteras, lagrådsgranskas och riksdagsbehandlas och slutligen måste lagarna utfärdas. Mot bakgrund av det ovanstående bedöms tidigaste möjliga ikraftträdande vara den 1 mars 2023. Lagarna föreslås därför träda i kraft den 1 mars 2023. Förslagsställaren bedömer därutöver att det inte behövs några informationsinsatser som går utöver de som normalt sker vid införande av nya skatteregler.

² (EU) 2022/1854 av den 6 oktober 2022 om en krisintervention för att komma till rätta med de höga energipriserna.

Regelrådet finner redovisningen av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser godtagbar.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

Det anges i promemorian att de kraftslag som påverkas av förslaget är främst kärnkraft, vindkraft, vattenkraft utan magasin, industriell kraftvärme och solkraft. Det anges dock att anläggningar med en installerad effekt under 1 megawatt är undantagna genom att den el som framställs i dessa anläggningar enligt förslaget inte blir skattepliktig. Detta gäller framför allt ett större antal små solkraftsanläggningar, men även vissa vindkraftsanläggningar. Enligt Statistiska centralbyrån finns det ungefär 170 företag som genererar el i Sverige. Majoriteten av dessa har färre än 20 anställda. Samtliga av dessa företag är dock inte skattskyldiga eftersom de inte genererar el i de produktionsslag som omfattas av förslaget. Förslagsställaren anger därutöver att det är svårt att uppskatta exakt hur många företag som direkt berörs av den föreslagna skatten.

Regelrådet finner redovisningen av berörda företag utifrån antal, storlek och bransch godtagbar.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Enligt förslagsställaren innebär förslaget att elproducenter som producerar och säljer el från de berörda kraftslagen och har en realiserad intäkt över 1 957 kronor per megawattimme beskattas med 90 procent av intäkterna över 1 957 kronor per megawattimme. Detta förväntas framför allt påverka elproducenter i elområde 3 och 4 eftersom priserna i elområde 1 respektive 2 endast under enstaka timmar förväntas överstiga denna nivå. Vidare anges att samtliga företag som producerar och säljer skattepliktig el är skattskyldiga och att samtliga skattskyldiga ska lämna in en deklaration där skatten redovisas. Vidare anges att deklarationsskyldighet gäller oavsett om man under perioden haft realiserade intäkter över 1 957 kronor per megawattimme producerad el eller inte. En redovisningsperiod omfattar en kalendermånad.

Förslagsställaren bedömer att skyldigheten att deklarerar kommer att innebära olika kostnader för olika företag beroende på en mängd omständigheter. Det finns en stor sannolikhet att priset aldrig når över 1 957 kronor per megawattimme i elområde 1 och 2. För företag som producerar el i dessa områden bedöms deklarationsskyldigheten inte vara betungande; för dessa uppskattas arbetet med deklaration ta en timme per månad. För företag som producerar och säljer skattepliktig el i områden där priset ibland överstiger 1 957 kronor per megawattimme kommer deklarationsbördan att innebära mer arbete, dels måste man redovisa produktion för de berörda timmarna och dokumentation över eventuell prissäkring. Tidsåtgången för detta kommer variera mellan företag, i genomsnitt uppskattas det kräva en tidsåtgång på åtta timmar per månad. Den genomsnittliga administrativa kostnaden för ett företag i elområde 1 och 2 uppskattas till 1 600 kronor för perioden mars till juni 2023. Däremot uppskattas den genomsnittliga administrativa kostnaden för ett företag i elområde 3 och 4 till 12 800 kronor för perioden mars till juni 2023.

Regelrådet finner redovisningen av påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet godtagbar.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

Regelrådet har inte kunnat utläsa en beskrivning av påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag i konsekvensutredningen. Avsaknaden av sådan beskrivning medför att konsekvensutredningen är ofullständig i denna del.

Regelrådet finner därför redovisningen av påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag bristfällig

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

Regelrådet har inte kunnat utläsa en beskrivning av regleringens påverkan på företagen i andra avseenden i konsekvensutredningen, och har heller inte för egen del kunnat se någon sådan påverkan. En utelämnad beskrivning kan därför godtas i denna del.

Regelrådet finner att en utelämnad redovisning av regleringens påverkan på företag i andra avseenden i detta ärende är godtagbar.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

Det anges i promemorian att elanläggningar med en installerad effekt under 1 megawatt är undantagna genom att den el som framställs i dessa anläggningar enligt förslaget inte blir skattepliktig. Detta anges beröra ett större antal små solkraftsanläggningar, men även vissa vindkraftsanläggningar.

Regelrådet finner redovisningen av särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning godtagbar.

Sammantagen bedömning

Som framgår ovan saknas det en beskrivning av påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag. Samtliga övriga aspekter uppfyller dock kvalitetskraven, vilket är avgörande för helhetsbedömningen.

Regelrådet finner därför att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 21 december 2022.

I beslutet deltog: Claes Norberg, ordförande, Anna-Lena Bohm, Hans Peter Larsson och Lennart Renbjer.

Ärendet föredrogs av: Steven Wall.

Anna-Lena Bohm
Ordförande

Steven Wall
Föredragande